

Всесвітнього дня психічного здоров'я, активно популяризується Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?».

Успіх директора залежить від того, на що і на кого він спирається у своїй роботі. Керівник, який вміє взаємодіяти, стратегічно бачити можливості для подальшого розвитку, вправно делегує повноваження і координує діяльність усіх систем свого закладу і при цьому перебуває в неперервному розвитку – сучасний управлінець. А маючи надійних помічників в особі Центру професійного розвитку, приречений на успішність, адже саме SPILНОДІЯ із ЦПРППІ здатна надати нового дихання управлінню закладом освіти.

Список використаних джерел

1. Шулдик А. В. Ефективність управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів: навчально-методичний посібник / А. В. Шулдик. – Умань: ПП Жовтий, 2015. – 225 с.
2. Мартинець Л. А. Управління професійним розвитком учителів: навчально-методичний посібник / Л. А. Мартинець. – Вінниця: ДонНУ, 2016. – 87 с.

УДК 373.3/.5.014.552(083.132))

Людмила Калініна,

*доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу
економіки та управління
загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України
orcid.org/0000-0003-0534-6089*

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ САМОВРЯДУВАННЯ

На законодавчому рівні відбувається становлення *взаємодії державних і громадських форм управління освітою* на законодавчо визначених засадах «дитиноцентризму»,

демократії, партнерства з громадськими інститутами, довіри та шляхом раціонального добору світоглядно-філософських засад взаємодії, моделей та комплексного механізму [2, с.15–16; 4], створюються умови залучення додаткових місцевих ресурсів для досягнення мети освіти й розвитку всіх ланок загальної середньої освіти.

Партнерство, як базисна засада державної політики у сфері освіти (статті 6 і 81 Закону України «Про освіту») [1] та *державно-громадської взаємодії* в умовах місцевого самоврядування, представляє такий вид взаємозв'язків, «взаємовідносин між органами влади, інститутами громадянського суспільства, підприємництвом, різними соціальними групами, за якого різні соціально-економічні інтереси досягаються шляхом компромісу взаємовигідних цілей та узгоджених дій» [3, с. 291].

Партнерство за різновидами є державно-громадським, державно-приватним та галузевим, які за типовою приналежністю належать до соціального типу та здійснюється шляхом застосування дієвих механізмів.

У сфері освіти і закладах ЗСО має практично утвердитися законодавчо визначена форма державно-громадського управління в освіті, а потім має відбуватися поступовий перехід до його інноваційних форм, детермінованих розвитком цифрового суспільства в країні й світі. Для з'ясування цього гіпотетичного припущення необхідно було вивчити реальний стан, переваги і сильні сторони цієї форми управління, ризики й недоліки її втілення, її специфіки з урахуванням викликів часу, а також її переосмислення після привнесення повномасштабною агресією росії проти України чималих кардинальних і руйнівних змін у сферу освіти.

Результати аналізу управлінських змін, які сягають 1991 року, двох революцій – «Помаранчевої революції» та «Революції гідності» – і тих, що відбулися з громадянами, їхньою життєдіяльністю й країною в умовах війни, в цілому нададуть змогу підтвердити чи спростувати результативність державно-громадської форми управління. Цей аналіз також може слугувати базисом для трансформаційних процесів і сприяти у майбутньому переходу на нову громадсько-державну

форму, яка притаманна системам освіти більшості розвинених країн світу.

Визначення сутності феномена державно-громадського управління у сфері освіти є однією з найбільш складних проблем державного і соціального управління, базується на багатьох теоретичних концепціях менеджменту, зокрема публічного, інформаційного, освітнього, принципах державного і соціального управління, та є об'єктом для пізнання і дослідження наукової спільноти. Будь-які зміни у всіх суспільних сферах не можуть не торкатися освіти, як і активні дії людей завжди пов'язані з проголошеними ідеями та їх реалізацією на практиці, незважаючи на інноваційну новизну ідей, які можуть бути як життєдайного, так і руйнівного характеру. Як свідчить практика, законодавчо закріплена форма державно-громадського управління закладами ЗСО базується на ідеях узгодження державного й громадського складників, врахуванні волевиявлення та ініціативи громадськості в умовах місцевого самоврядування і може набувати інноваційного розвитку, як і інші форми управління в ієрархічній структурі сфери освіти (див. табл. 1).

Форми управління у ракурсі розгляду державного й громадського складників

адміністративно-командна форма управління
бюрократична форма управління
державно-громадська форма управління
державно-громадська форма управління на засадах
e-демократії,
електронна державно-громадська форма управління (e-ДГУ)
громадсько-державна форма управління
електронна громадсько-державна форма управління (e-ГДУ)
демократична форма управління
партисипативна форма управління
цифрова диктатура

Співвідношення цих складників для забезпечення якості, ефективності, егалітарності, децентралізації, автономії, громадського контролю, участі громади в управлінні може бути

різним, залежно від розуміння і надання суб'єктами переваг, як показує досвід – переважно на інтуїтивному рівні. Це залежить від нагальних проблем, потреб громадян і їх відповідністю демократичним цінностям, викликам часу й інших чинникам впливу на державно-громадське управління.

Ключовим елементом і школи, і суспільства є людина, її життя, гідність. Сучасна школа в Україні під час війни, як і школа в Афінах за часів Сократа, потребує демократії, і зумовлює необхідність не лише вивчення специфіки управління на демократичних засадах, його як законодавчо закріпленої форми державно-громадської, у бінарному взаємозв'язку з механізмами її втілення на засадах партнерства, а й реального втілення крізь призму осмислення нагальних проблем й ідей, що виникають в процесі здійснення.

Державно-громадське управління на демократичних засадах партнерської взаємодії вказує на те, як освіта може й має стати дієвим засобом досягнення соціальної справедливості. Вивчення цих аспектів допомагає визначити кращі практики та впровадити їх для покращення системи освіти в Україні, забезпечуючи кожному здобувачеві освіти можливість отримати якісну та справедливу освіту, незалежно від його соціального походження чи життєвих умов.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». 2018 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>)
2. Калініна Л. М. (2017). Управління новою українською школою. Порівняльна характеристика концептуальних змін. Директор школи. № 1. С. 12–21.
3. Коляда М. (2013). Співвідношення понять «соціальне партнерство» і «соціальний діалог» у трудовому праві: теорія та практика. Публічне право. № 4. С. 291–296.
4. Калініна Л. М. (2014) *Фактори та проблеми державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом у змісті підручника для керівника школи* Проблеми сучасного підручника (14). стор. 231-247. ISSN ISBN 978-966-644-382-6 <https://lib.iitta.gov.ua/7750/>